

Jednostka projektowa

ZAKŁAD PRODUKCYJNO-HANDLOWY
BUDOWLANY I PROJEKTOWY
„DANBUD”

ul. Orzeszkowej 5, 37-600 Lubaczów
tel. kom. 609 456 074

PROJEKT BUDOWLANY PRAC KONSERWATORSKICH

Obiekt	Zespół nagrobków na cmentarzu ewangelickim
Kat. obiektu	VI
Adres obiektu	Dąbków, gm. Lubaczów
Numer i obręb ewid.	221 – obręb 0006 Dąbków
Jednostka ewidencyjna	1809004_2 Lubaczów
Inwestor	Gmina Lubaczów
Adres inwestora	Ul. Jasna 1 37-600 Lubaczów
Branża	Budowlano-konstrukcyjna

Starostwo Powiatowe
w Lubaczowie
ul. Jasna 1
37-600 Lubaczów

Załącznik niniejszy stanowi
integralną część decyzji Nr

99/12019
z dnia 07.03.2019

Z up. Starosta
mgr inż. Jan Wojtyła
Z-ca Naczelnika Wydziału Architektury,
Budownictwa, Drogownictwa
i Rozwoju Gospodarczego

ZESPÓŁ PROJEKTOWY

Projektant	Specjalność	Nr uprawnień	Podpis
inż. Jan Kawalec	konstrukcyjno-bud.	UAN-III/7342/38/93	

Spis zawartości:

CZĘŚĆ I - Część formalno-prawna

CZĘŚĆ II - Program prac konserwatorskich

Data opracowania:

Luty 2019

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie

/ osada Felsendorf /

Gmina Lubaczów

Autor programu prac konserwatorskich
autor

mgr Barbara Woch

Opaka 2018

1. KARTA IDENTYFIKACYJNA

A. Dane przed konserwacją

RODZAJ: Cmentarz ewangelicki / nagrobki kamienne

AUTOR, WARSZTAT, SZKOŁA : nieznane

SYGNATURA: brak

DATOWANIE: poł. XIX w

MIEJSCE PRZECHOWYWANIA/LOKALIZACJA:

Miejscowość: Dąbków, gmina wiejska Lubaczów .

WŁAŚCICIEL: gmina wiejska Lubaczów

INWESTOR: gmina wiejska Lubaczów

ul. Jasna 1, 37-600 Lubaczów

WYKONAWCA PRAC: mgr Barbara Woch, Opaka 111A, 37-600 Lubaczów

NUMER INWENTARYZACYJNY:

Brak danych

2. OPIS, ANALIZA FORMY, FUNKCJI I TREŚCI

Starostwo Powiatowe
w Lubaczowie
ul. Jasna 1
37-600 Lubaczów

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie, widok ogólny, 2018r, fot. B. Woch

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie / Felsendorf/ położony przy polnej drodze prowadzącej na wschód od drogi prowadzącej z Opaki do Lubaczowa. Cmentarz na planie prostokąta, ogrodzony siatką z metalowymi, prostymi słupkami. Powierzchnia cmentarza pierwotnie z drzewostanem, obecnie zachowane trzy zabytkowe lipy przy ogrodzeniu oraz skupiska samosiejek w północno –wschodniej oraz zachodniej części cmentarza.

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie, widok od strony pół- zach., 2018r, fot. B. Woch

Teren cmentarza w pocz. XXI wieku został poddany pracom porządkowym. W trakcie prac teren odkrzaczono, wykoszono, usunięto część drzewostanu, natomiast zachowane fragmenty nagrobków zgromadzono w jednym miejscu, tworząc instalację ustawioną na betonowym podłożu i połączoną betonową zaprawą. Na całej powierzchni cmentarza zachowanych jest kilka kamiennych podstaw, których liczba ze względu na ich zagłębienie pod powierzchnia gruntu, nie jest obecnie znana. Ich identyfikacja i ustalenie liczby, będzie przedmiotem prac konserwatorskich.

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie, zachowane podstawy nagrobków, 2018r, fot. B. Woch

Starostwo Powiatowe
w Lubaczowie
ul. Jasna 1
37-600 Lubaczów

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie, instalacja wykonana z zachowanych fragmentów nagrobków, 2018r, fot. B. Woch

3.RYS HISTORYCZNY

Okoliczności powstania osady Felsendorf. Kolonizacja józefińska.

Pierwsze osady niemieckie na obszarze Galicji miały miejsce w XIII wieku, kiedy to król Bolesław Wstydlivy wspólnie z księciem opolskim podjął akcję osadniczą w związku ze spustoszeniem ziem przez najazd Mongołów. Akcja osadnicza objęła tereny okolic Krakowa, Żywca i Białej. Pozostałością tego okresu kolonizacji są m.in. Wilamowice z zachowanymi relikami kultury i języka przodków.

Kolejny etap osadnictwa niemieckiego miał miejsce w trakcie kolejnych zaborów, których konsekwencją, były dążenia państw zaborczych do jak najszybszej inkorporacji zagarniętych terytoriów jak również ich włączenie do struktur administracyjnych, gospodarczych i wojskowych. Jednym z podstawowych elementów tej polityki były kolonizacje, osiedlenie własnych obywateli na terenach objętych

zaborami. Akcję osadniczą prowadził na terenach zaboru pruskiego król Prus Fryderyk II / kolonizacja fryderycjańska/, której celem była germanizacja zajętych obszarów jak również trwałe związanie zajętych terenów z Prusami.

Starostwo Powiatowe
w Lubaczowie
ul. Wolności 1
37-600 Lubaczów

Podobną politykę kolonizacyjną prowadzili Habsburgowie w zaborze austriackim. Politykę osadniczą zapoczątkowała Maria Teresa, wydając w październiku 1774 roku patent kolonizacyjny dopuszczający kolonizację rzemieślniczą w miastach. Wielkim zwolennikiem polityki kolonizacyjnej był następca Marii Teresy Józef II, który 17 września 1781 roku wydał patent kolonizacyjny, oparty na polityce kolonizacyjnej Fryderyka Pruskiego.

W założeniu polityki kolonizacyjnej było osadzenie żywiołu niemieckiego na całym obszarze inkorporowanych ziem, z których miał być pozyskiwany materiał ludzki dla koniecznej rzeszy urzędników, nauczycieli, duchownych jak również oficerów armii. Ważnym elementem było również scalenie gospodarcze regionów oraz unowocześnienie gospodarki, która za założenia miała wyżywić milion mieszkańców.

Kolejne, wydawane przez Józefa II patenty, regulowały przebieg akcji osadniczej, zasad osadnictwa, prawa dla wyznawców różnych religii / patent tolerancyjny / oraz jego finansowanie. Rzemieślnicy osiedlani w miastach otrzymywali m.in. zwolnienia podatkowe na 10 lat, zwolnienie najstarszego syna ze służby wojskowej oraz zapomogę w wysokości 50 guldenów. Kolonista rolny mógł liczyć na dom i zabudowania gospodarcze, 40 morgów roli na własność dziedziczną, sprzęty, inwentarz oraz zwolnienia podatkowe i od pańszczyzny. Tereny osadnicze pozyskiwano z dzielonych, rozległych królewskich ziem jak również kasacji dóbr zakonnych. Osadników najczęściej osadzano w osobnych enklawach, starając się łączyć ze względu na miejsce pochodzenia oraz wyznanie.

Na kolonizację niemiecką w Galicji cesarz Józef II wydał ok. 3 milionów guldenów, co w owym czasie było sporym wydatkiem.

Koloniści najczęściej byli lokowani w odrębnych osadach, jednak dopuszczano osadzanie we wsiach polskich i ukraińskich, pod warunkiem, że będzie to liczba nie mniejsza niż 6 rodzin osadniczych.

Pierwsze osady powstały w okolicach Starego i Nowego Sącza, kolejne w cyrkułach bocheńskim, tarnowskim i rzeszowskim. Z kolei obwód lwowski, przemyski etc.

Osady kolonistów budowane były najczęściej wzdłuż drogi, z przodu budynek mieszkalny z niewielkim ogródkiem, budowany z „twardego materiału”, pod strzechą bądź blachą. Za domem stodoła, stajnia oraz ogródek warzywny z piwnicą „wpół z ziemi wystającą”. Osady budowano wg podobnych wzorców, stąd ich wygląd na całym

obszarze osadniczym był podobny. W miejscowościach posiadających powyżej 15 osad, budowano szkołę oraz dom modlitwy.

Starostwo Powiatowe
w Lubaczowie
ul. Jasna 3
37-600 Lubaczów

Każdy osadnik otrzymywał książki, broszury, gazety jak również ryciny przedstawiające cesarzy i cesarzowe niemieckie, które zdobiły każdą niemiecką chatę.

Osadnicy oprócz uprawy roli często zajmowali się rzemiosłem oraz handlem bydła rogatego oraz koni. Z rzemiosł najczęściej wykonywano zawód krawca, szewca, kowala, cieśli, kołodzieja etc. Młodzież niemiecka często uczęszczała do szkół, których w 1903 roku na terenie Galicji było 99 / 96 publicznych oraz 3 prywatne/. Szkolnictwo niemieckie obejmowało wszystkie osady, co pozwalało na objęcie edukacją znacznej części dzieci i młodzieży. Nauczyciele wywodzili się z lokalnej społeczności ale ze względu na brak absolwentów seminariów nauczycielskich, sprowadzani nauczycieli z Niemiec.

Losy osad kolonistów były bardzo różne. W pierwszym okresie część z nich opuszczała kolonie w niedługim czasie po osiedleniu, wracając do miejsca pochodzenia lub w przypadku osadników rolnych przemieszczając się do miast.

Drugi etap migracji miał miejsce w połowie XIX wieku, kiedy to osadnicy chętnie przenosili się na inne tereny np. na Wołyń. W drugiej połowie XIX wieku rozpoczęła się również emigracja do Ameryki. Koloniści sprzedawali początkowo swoje posiadłości Niemcom, z czasem z braku chętnych sprzedawano Polakom bądź Ukraińcom. Ta faza emigracji szczególnie dotknęła kolonie lubaczowskie, kiedy to doszło do sprzedaży w latach 1908-1910 majątku Felsendorf.

Mimo procesów migracyjnych wg statystyk, w 1900 roku na terenie Galicji zamieszkiwało 212 000 Niemców, co określano w tym czasie katastrofa narodowa i zalecano działania na rzecz obrony interesów narodowych.

Kolejna faza emigracji miała miejsce po I wojnie światowej i rozpadzie monarchii austro-węgierskiej, kiedy to doszło do likwidacji części kolonii. Ostatnie pokolenie osadników wyjechało w 1940 roku na mocy porozumienia niemiecko – radzieckiego o wymianie ludności oraz w trakcie wycofywania się armii niemieckiej w latach 1944-45.

Historia miejsca

Osada Felsendorf powstała na obszarze gruntów niegrodowego starostwa lubaczowskiego / kameralnych. Pierwszy kolonista przybył tu w czerwcu 1782 roku. Do osady w sumie przybyło 12 rodzin / 34 mężczyzn i 26 kobiet/ i osadzeni zostali na terenie zwanym „Pod Stawiskiem”. Koloniści otrzymali łącznie 217 mórg / średnie uposażenie stanowiło 17 mórg na rodzinę / . Zabudowania kolonii usytuowane były

wzdłuż drogi prowadzącej z Opaki do Lubaczowa, po obu stronach i połączone z miejscowością Opaka drewnianym mostem. Zabudowania kolonistów były znacznie większe od posesji mieszkańców Opaki, w skład ich wchodziły budynki mieszkalne, zabudowania gospodarcze oraz ogrody przydomowe z piwnicami do przechowywania żywności.

Starostwo Powiatowe
w Lubaczowie
ul. Jasna 1
37-600 Lubaczów

Kolonia dobrze prosperowała o czym świadczy wzrost liczby ludności, 1861 roku osadę zamieszkiwało 140 osób, w 1880 194 osoby.

Od 1856 roku w osadzie funkcjonowała kaplica ewangelicka, która była kaplicą filialną parafii Raichau.

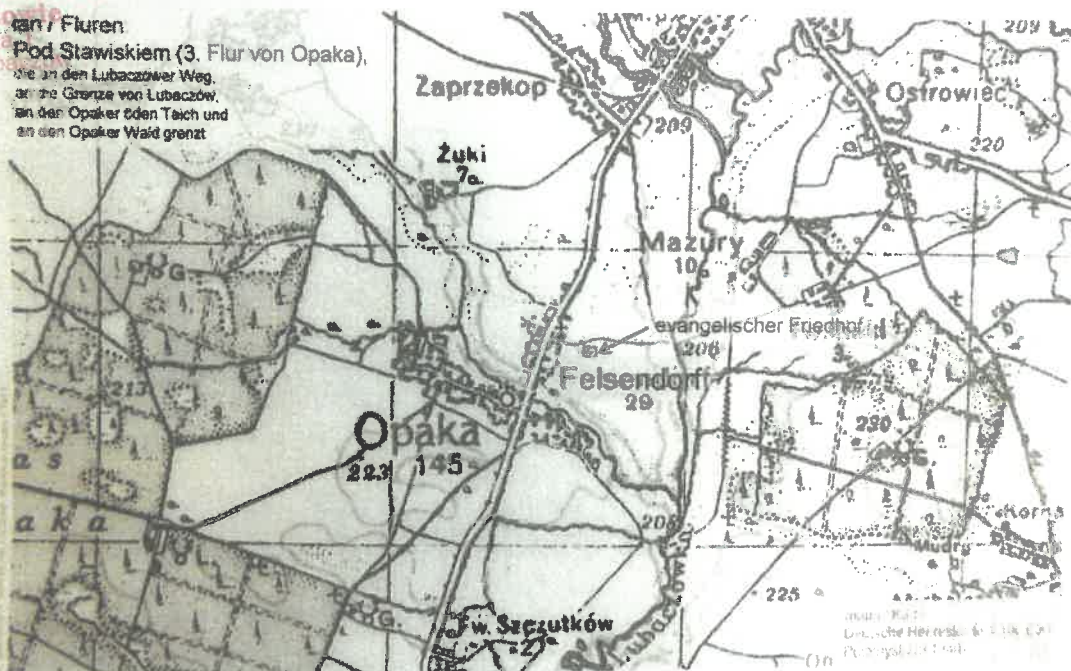
Kolonię w 1818 w ramach prowadzonych sprzedaży dóbr skarbowych roku od rządu austriackiego zakupił baron Branicki, natomiast w 1818 roku za 35 100 zł od tegoż odkupił Egidiusz hrabia Pawłowski. Z kolei majątek przejęli spadkobiercy Antoni i Paweł Pawłowscy. W XI wieku właścicielami majątku byli Antoni Brener oraz po 1856 roku Jakub Berenstein. Na początku lat 80. XIX wieku własność przejął bank wiedeński. W roku 1882 obszar Felsendorf wchodził w skład posiadłości rodziny Gołuchowskich Marii z Baworowskich Gołuchowskiej, a następnie od 1911 roku Agenora Marii Joachima Gołuchowskiego. Ostatecznie, majątek gminy sprzedano w 1908 roku, rozdzielając pieniądze ze sprzedaży pomiędzy gminy Einsingen /2500 florenów na utrzymanie szkoły/ oraz 3000 florenów dla Raichau na wsparcie funduszu parafialnego.

23 Dąbków / Felsendorf Attinenz zu Opaka

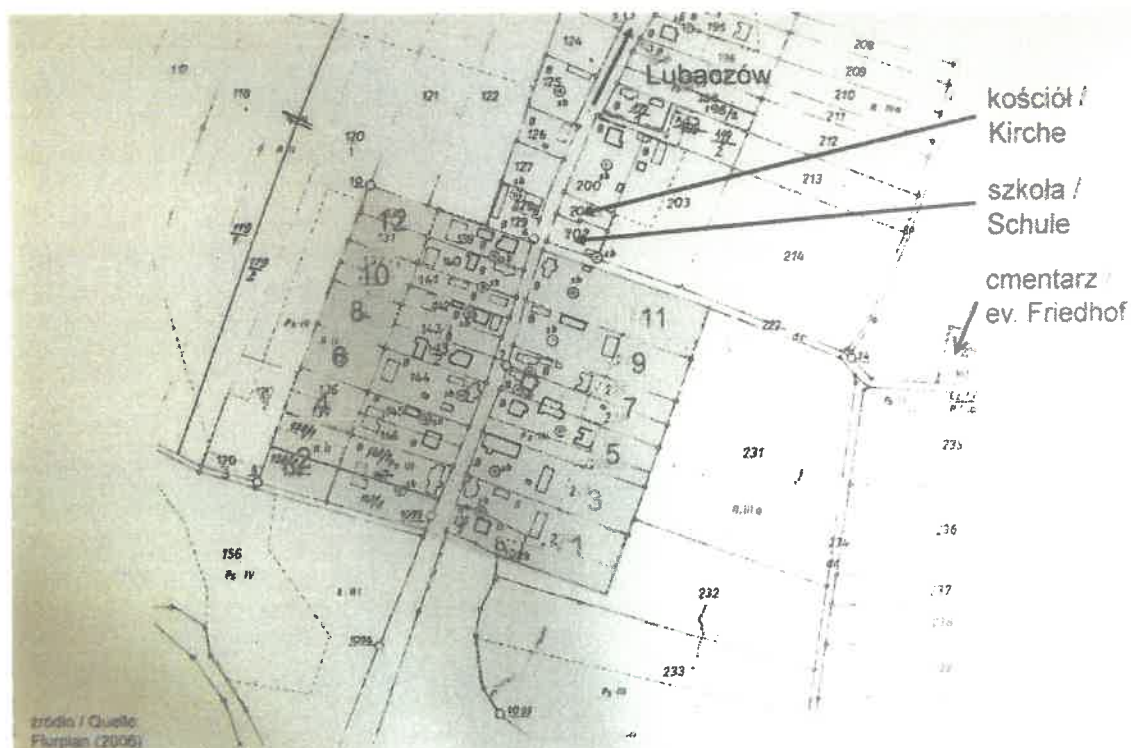
Typ Stammkolonie

Starostwo Powiatowe
w Lubaczowie
ul. Jasna
37-600 Lubaczów

an / Fluren
Pod Stawiskiem (3. Flur von Opaka),
die an den Lubaczower Weg,
an der Grenze von Lubaczów,
an den Opaker Seen und
an den Opaker Wäldern grenzt

Dr. Dirk Iben, Isolde Iben-Metzger, Lubaczów Und Umgebung- Auf den Spuren der josephinischen kolonisation in der „Reichauer Gruppe“, maszynopis w zbiorach bibliecznych Muzeum Kresów w Lubaczowie.

Lokalizacja osady oraz cmentarza ewangelickiego Felsendorf, w: Dr. Dirk Iben, Isolde Iben-Metzger, Lubaczów Und Umgebung- Auf den Spuren der josephinischen kolonisation in der „Reichauer Gruppe“, 2011, maszynopis w zbiorach bibliecznych Muzeum Kresów w Lubaczowie.

Felsendorf, widok od strony południowej, 25.01.1935, w: Dr. Dirk Iben, Isolde Iben-Metzger, Lubaczow Und Umgebung- Auf den Spuren der josephinischen kolonisation in der „Reichauer Gruppe“, maszynopis w zbiorach bibliotecznych Muzeum Kresów w Lubaczowie.

**Starostwo Powiatowe
w Lubaczowie**
ul. Jasna 1
37-600 Lubaczów

Starostwo
w Lubaczowie
ul. J. J. J.
37-600

Felsendorf, kościół ewangelicki przed przebudową 2006, fot. Dr. Dirk Iben, w: Dr. Dirk Iben, Isolde Iben-Metzger, Lubaczow Und Umgebung- Auf den Spuren der josephinischen kolonisation in der „Reichauer Gruppe“, maszynopis w zbiorach bibliotecznych Muzeum Kresów w Lubaczowie.

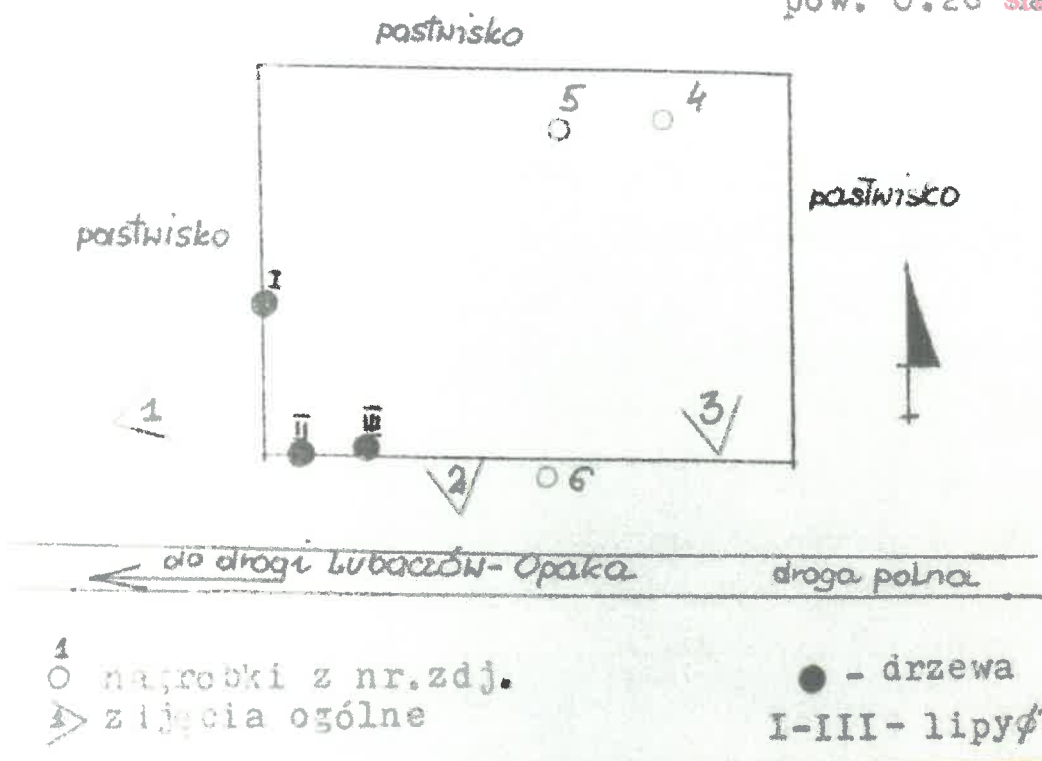
Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie z najstarszym, pochodzącym z 1851 roku nagrobkiem stanowi integralną część osady Felsendorf powstałej w trakcie osadnictwa józefińskiego. W okresie po 1945 roku cmentarz pozbawiony opieki, pozostawał w złym stanie technicznym. W trakcie prac inwentaryzacyjnych prowadzonych w 1993 roku na terenie cmentarza zachowało się 15 fragmentów nagrobków. Obecnie właścicielem cmentarza jest Gmina Wiejska Lubaczów.

DABKOW
Cmentarz
Ewangelicki

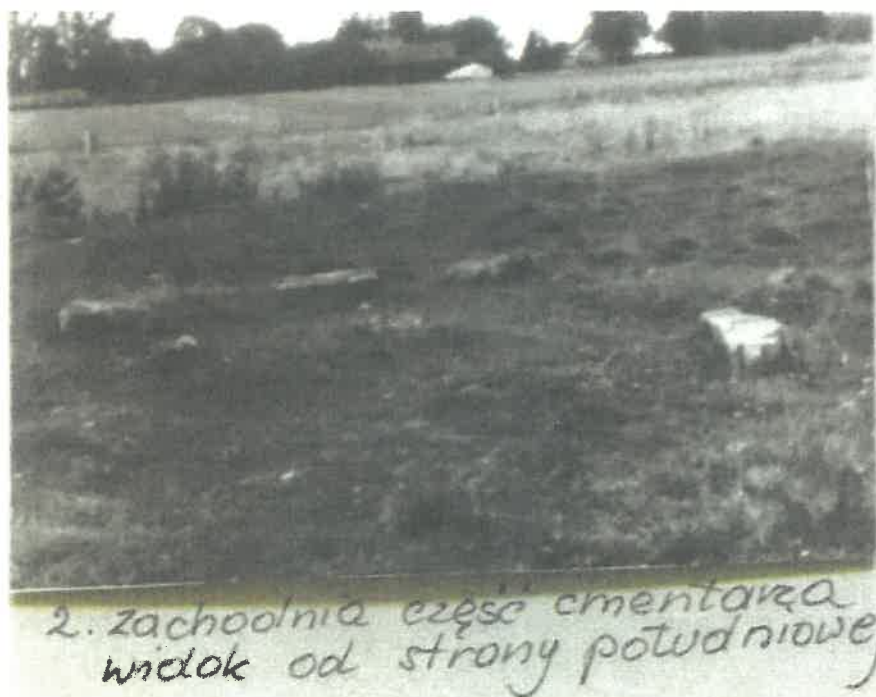
gm. LUBACZÓW
woj. przemyskie

skala 1:1000
pow. 0.26 ha

Starostwo Powiatowe
w Lubaczowie
ul. Jasna 1
37-600 Lubaczów

Plan rozmieszczenia zachowanych fragmentów nagrobków, Karta cmentarza w zbiorach WUOZ z siedzibą w Przemyśle, op. T. Piekarczyk, sierpień 1993

Karta cmentarza w zbiorach WUOZ z siedzibą w Przemyśle, rozmieszczenie zachowanych fragmentów nagrobków, op. T. Piekarczyk, sierpień 1993

3. Wschodnia część cmentarza.
widok od strony pólwniowej

Karta cmentarza w zbiorach WUOZ z siedziba w Przemyślu, rozmieszczenie zachowanych fragmentów nagrobków,
op. T. Piekarz, sierpień 1993

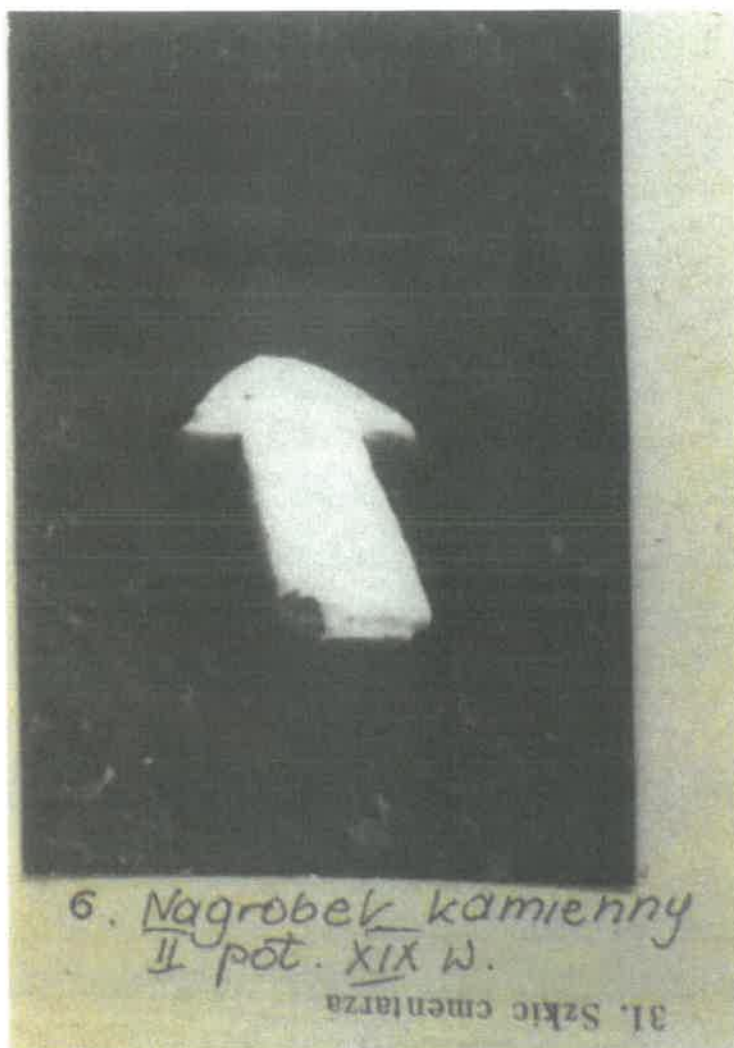

5. Nagrobek kamienny
zm. Johan i Karl
Heldenryng

4. Nagrobek kamienny
II poł. XIX w.

Karta cmentarza w zbiorach WUOZ z siedziba w Przemyślu, rozmieszczenie zachowanych fragmentów nagrobków /
nr 4 i 5 /, op. T. Piekarz, sierpień 1993

Starostwo Powiatowe
w Lubaczowie
ul. Jasna 1
37-600 Lubaczów

Karta cmentarza w zbiorach WUOZ z siedzibą w Przemyśle, rozmieszczenie zachowanych fragmentów nagrobków
/ nr 6 /, op. T. Piekarz, sierpień 1993

Bibliografia:

1. G. Smółka, *Kolonie i stosunki niemieckie w Galicji*, Kraków, Nakładem „Straży Polskiej”, 1910
2. Dr. Dirk Iben, Isolde Iben-Metzger, *Lubaczów Und Umgebung- Auf den Spuren der josephinischen kolonisation in der „Reichauer Gruppe”*, maszynopis w zbiorach bibliotecznych Muzeum Kresów w Lubaczowie.
3. Józef Półciwarteł, *Kolonizacja józefińska w Galicji Środkowej*, w: *Zeszyty naukowe Wyższej szkoły pedagogicznej w Rzeszowie*, nr 36, Rzeszów 1999.
4. Wacław Zarzycki, *kolonizacja józefińska w rejonie lubaczowskim*, praca magisterska pod. Kierunkiem prof. dra hab. Józefa Półciwartka, Rzeszów 1992, maszynopis w zbiorach Muzeum Kresów w Lubaczowie.
5. Zygmunt Kubrak, *Dzieje Lubaczowa, Tom 1, Lubaczów od czasó(i) najdawniejszych do lipca 1944 roku*, Rzeszów 2016r.

6. Karta cmentarza w zbiorach WUOZ z siedzibą w Przemyśle, rozmieszczenie zachowanych fragmentów nagrobków, op. T. Piekarz, sierpień 1993

Starostwo Powiatowe
w Lubaczowie
ul. Jasna 1
37-600 Lubaczów

4. TECHNIKA WYKONANIA

Techniki kamieniarskie

5. STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEN

Stan zachowania cmentarza bardzo zły. W trakcie prac porządkowych oczyszczono cały cmentarz z zakrzaceń jak również zgrupowano w jednym miejscu zachowane fragmenty nagrobków. Prace te mające na celu zachowanie fragmentów plastyki nagrobnej, pozbawiło je jednak związku z miejscem pochówku, co przyczyniło się do zmiany charakteru całego obszaru. Fragmenty nagrobków, często z inskrypcjami, pozbawione związku z pochówkiem, stały się jedynie kamieniem opracowanym artystycznie, nie zaś elementem znakującym pochówek konkretnej osoby.

Zachowane fragmenty nagrobków, zgrupowane w jednym miejscu, zostały osadzone na betonowej podstawie i zespolone cementową zaprawą, co w znacznym stopniu przyczyniło się do degradacji ich stanu zachowania oraz odbioru estetycznego. Zachowane fragmenty nagrobków w złym stanie technicznym, wynikającym z uszkodzeń mechanicznych jak i nawarstwień biologicznych powodujących postępującą degradację kamienia.

Na całej powierzchni cmentarza widoczne fragmenty podstaw, będące śladem istniejących pochówków. Podstawy w różnym stanie technicznym, zagłębione w podłoże. Zapewne, część nagrobków lub ich fragmentów znajduje się pod powierzchnią gruntu na różnych głębokościach co w znacznym stopniu utrudnia ich lokalizację.

6. CEL ORAZ ZAŁOŻENIA KONSERWACJI I RESTAURACJI

Starostwo Powiatowe
w Lubaczowie
ul. Jasna 1
37-100 Lubaczów

Celem prac konserwatorskich jest uratowanie ostatnich elementów nagrobnej na cmentarzu ewangelickim w Dąbkowie. Obecne usytuowanie nagrobków nie pozwala na ich identyfikację tak artystyczną jak i historyczną a przytwierdzenie do podłoża przy pomocy bardzo mocnej zaprawy betonowej grozi destrukcją kamienia. W zagłębieniach tworzonych przez nagrobki zalegają opady atmosferyczne oraz listowie i luźne zanieczyszczenia, co powoduje powstawanie nawarstwień biologicznych.

Proponuje się demontaż instalacji, usunięcie zaprawy betonowej z fragmentów nagrobków, prace konserwatorskie zachowanych elementów z fragmentami rekonstrukcji oraz ich montaż, możliwie in situ zgodnie z zachowaną dokumentacją fotograficzną.

Zidentyfikowane elementy podstaw, po przeprowadzeniu prac konserwatorskich oraz wykonaniu fundamentu, umieścić w pierwotnym miejscu, co wskaże miejsca pochówków.

Powyższe prace pozwolą na zachowanie istniejących pierwotnych funkcji nagrobków jako miejsca oznaczającego pochówek konkretnej osoby jak również stworzy na terenie cmentarza chociaż namiastkę miejsca sacrum. Rozmieszczenie zachowanych fragmentów nagrobków na całym terenie cmentarza będzie sugerować rozległy obszar objęty pochówkami.

7. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej

Wykonanie dokumentacji fotograficznej obiektów przed rozpoczęciem prac konserwatorskich.

2. Identyfikacja zachowanych podstaw nagrobków

Przed rozpoczęciem prac konserwatorskich, planowane są prace inwentaryzacyjne zachowanych podstaw nagrobków. Prace zostaną wykonane metodą nieinwazyjną poprzez badania porównawcze zachowanych dokumentacji fotograficznych jak również nieinwazyjne badania powierzchniowe.

Starostwo Powiatowe
w Lubaczowie
ul. Jasna 1
37-600 Lubaczów

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie, instalacja nagrobków, 2018r, fot. B. Woch

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie, widoczne nawarstwienia biologiczne na powierzchni kamienia, 2018r, fot. B. Woch

3. Diagnoza stanu zachowania oraz wstępne oczyszczenie

W przypadku potwierdzenia zachowanych elementów, zostaną oczyszczone ziemi, nawarstwień biologicznych oraz przygotowane do prac konserwatorski o charakterze zachowawczym.

Starostwo Powiatowe
w Lubaczowie
ul. Jasna 1
37-600 Lubaczów

4. Demontaż instalacji nagrobków oraz usunięcie zaprawy betonowej

Demontaż instalacji wykonanej z fragmentów nagrobków, co pozwoli na przeprowadzenie prac konserwatorskich oraz ich w miarę możliwości montaż w miejscach pierwotnego usytuowania. Usunięcie zaprawy betonowej oraz luźnych zanieczyszczeń z elementów nagrobków.

5. Oczyszczenie z nawarstwień biologicznych

Oczyszczenie powierzchni z nawarstwień biologicznych / mchy, porosty / metodą chemiczną z zastosowaniem np. preparatu BFA firmy Remmers.

6. Uzupełnienie ubytków

Ubytki o niewielkiej powierzchni uzupełnione poprzez nałożenie kitów, w przypadku większej powierzchni poprzez flekowanie z zastosowaniem materiału zbliżonego do pierwotnego, połączonego przy pomocy kleju oraz sztyftów wykonanych z np. stali nierdzewnej, co zabezpieczy przed powstawaniem produktów korozji, powodujących destrukcje kamienia.

W celu montażu poszczególnych nagrobków należy zrekonstruować podstawy wg indywidualnej oceny.

7. Hydrofobizacja powierzchni

W celu zabezpieczenia przed powstawaniem nawarstwień biologicznych, kamień należy zabezpieczyć preparatem biobójczym np. Funcosil WS, firmy Remmers.

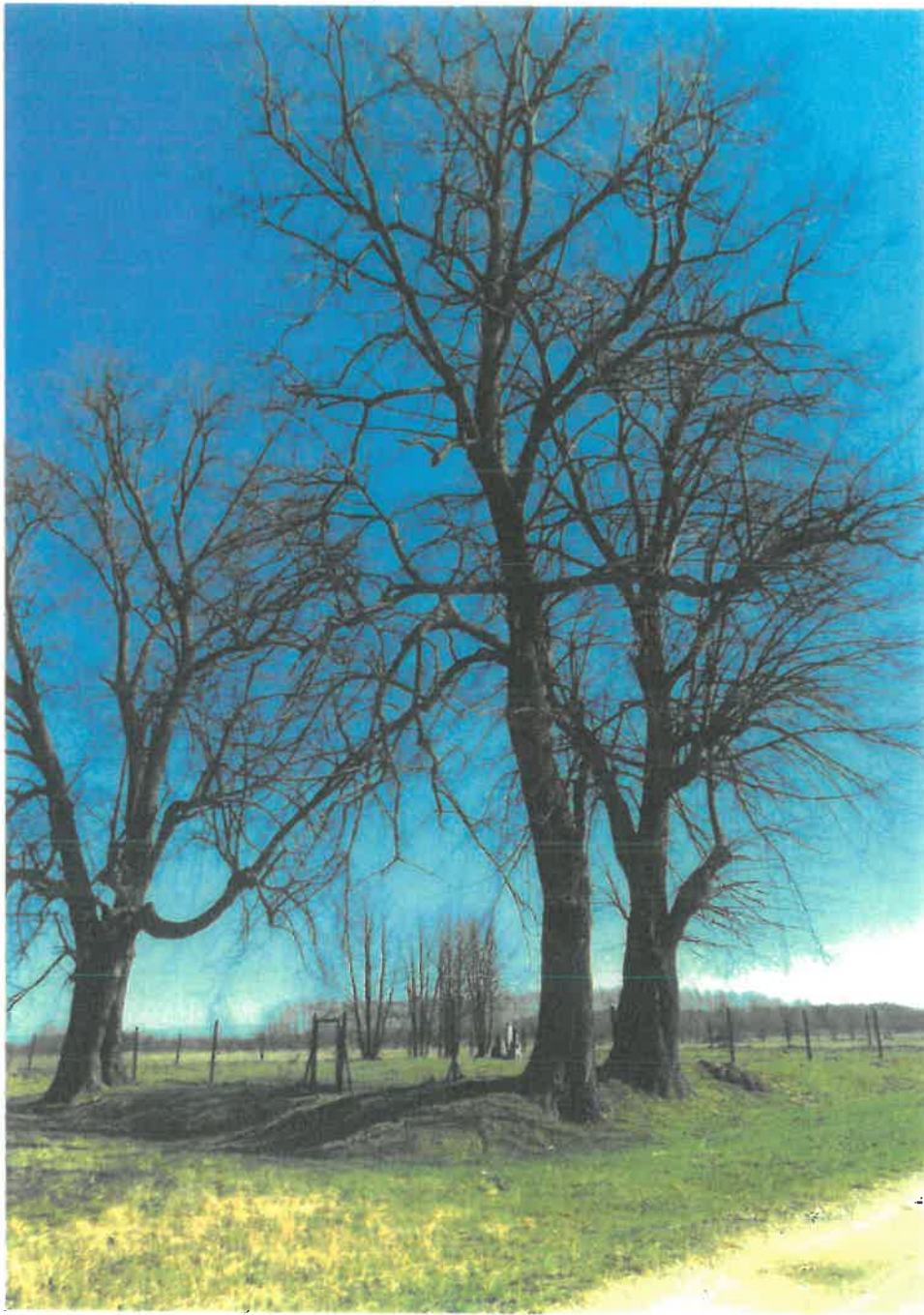
8. Wykonanie fundamentów

W celu prawidłowego montażu nagrobków należy wykonać betonowe fundamenty dostosowane wielkością do wielkości każdej z podstaw oraz wykonać izolację poziomą.

9. Montaż nagrobków

Po przygotowaniu fundamentów oraz izolacji, zamontować zachowane fragmenty nagrobków przy wykorzystaniu zaprawy betonowej na bazie białego cementu portlandzkiego, w kolorze zbliżonym do zaprawy pierwotnej.

Starostwo Powiatowe
w Lubaczowie
ul. Jasna 1
37-600 Lubaczów

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie / osada Felsendorf/, widok ogólny, 2018r, fot. B. Woch

Starostwo Powiatowe
w Lubaczowie
ul. Jasna 1
37-600 Lubaczów

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie / osada Felsendorf/, widok ogólny, 2018r, fot. B. Woch

Starostwo Powiatowe
w Lubaczowie
ul. Jasna 1
37-600 Lubaczów

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie / osada Felsendorf/, widok ogólny, 2018r, fot. B. Woch

Starostwo Powiatowe
w Lubaczowie
ul. Jasna 1
37-600 Lubaczów

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie / osada Felsendorf /, stan przed rozpoczęciem prac konserwatorskich, 2018r, fot. B. Woch

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie / osada Felsendorf /, stan przed rozpoczęciem prac konserwatorskich, 2018r, fot. B. Woch

Starostwo Powiatowe
w Lubaczowie
ul. Jasna 1
37-600 Lubaczów

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie / osada Felsendorf /, stan przed rozpoczęciem prac konserwatorskich, 2018r, fot. B. Woch

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie / osada Felsendorf /, stan przed rozpoczęciem prac konserwatorskich, 2018r, fot. B. Woch

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie / osada Felsendorf /, stan przed rozpoczęciem prac konserwatorskich, 2018r, fot. B. Woch

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie / osada Felsendorf /, stan przed rozpoczęciem prac konserwatorskich, 2018r, fot. B. Woch

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie / osada Felsendorf /, stan przed rozpoczęciem prac konserwatorskich, 2018r, fot. B. Woch

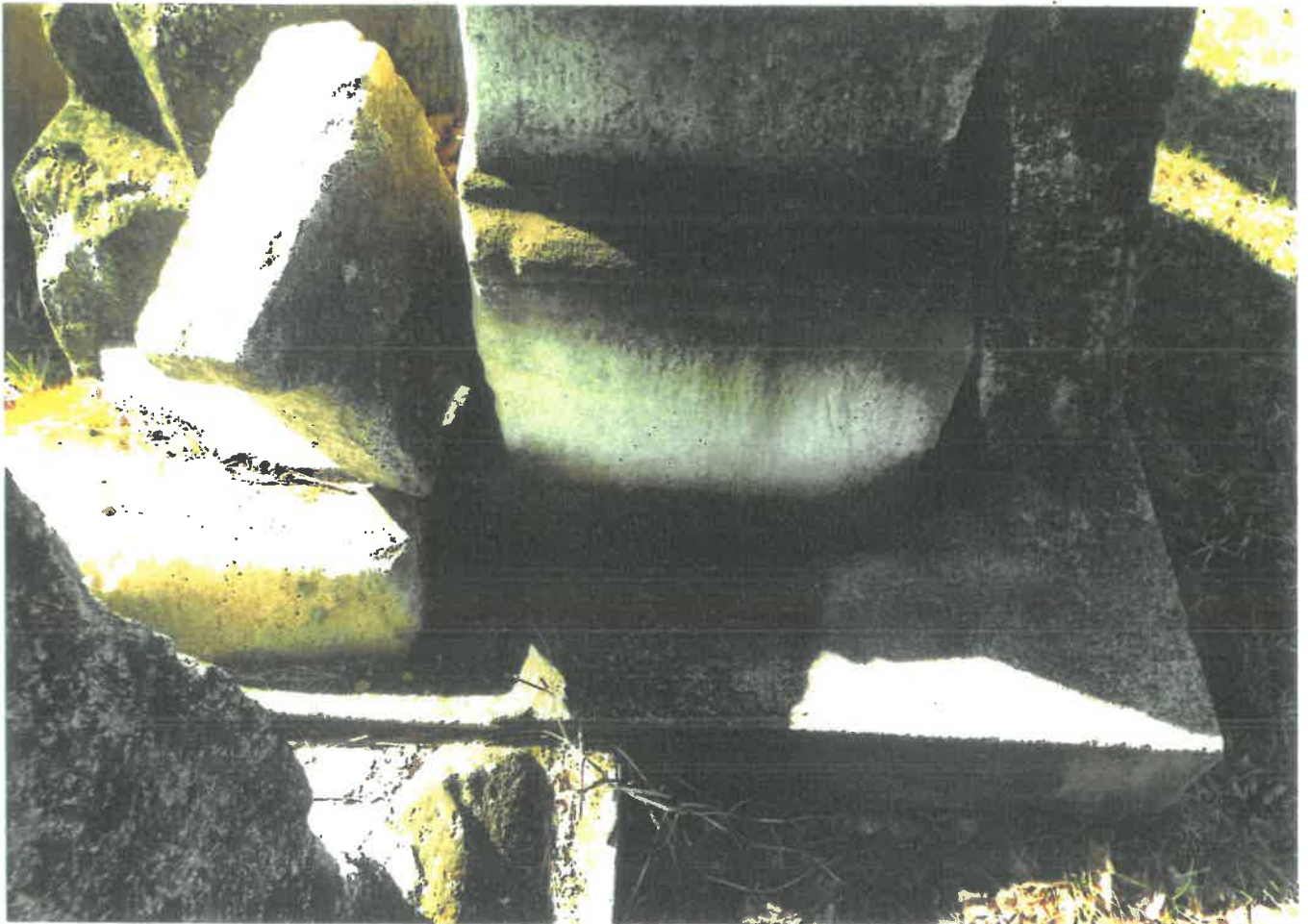

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie / osada Felsendorf /, stan przed rozpoczęciem prac konserwatorskich, 2018r, fot. B. Woch

Starostwo Powiatowe
w Lubaczowie
ul. Jasna 1
37-600 Lubaczów

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie / osada Felsendorf /, stan przed rozpoczęciem prac konserwatorskich, 2018r, fot. B. Woch

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie / osada Felsendorf /, stan przed rozpoczęciem prac konserwatorskich, 2018r, fot. B. Woch

Starostwo Powiatowe
w Lubaczowie
ul. Jasna 1
37-600 Lubaczów

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie / osada Felsendorf /, stan przed rozpoczęciem prac konserwatorskich, 2018r, fot. B. Woch

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie / osada Felsendorf /, stan przed rozpoczęciem prac konserwatorskich, 2018r, fot. B. Woch

Starostwo powiatowe
w Lubaczowie
ul. Jasna 1
37-600 Lubaczów

Cmentarz ewangelicki w Dąbkowie / osada Felsendorf /, stan przed rozpoczęciem prac konserwatorskich, 2018r, fot. B. Woch